

PƆLU KALATA'N M'Ɔ HƐLELI NWANLIN TITU'N

M'ɔ wɔ nun'n

Titɪ tɪ *Geleki sɔanlan. Anun, ɔ wɔ bɛ mɔ bɛ nun Zozɪ Bɔfɔe Pɔlv di yɛ Mɪn junman nun anun bie. Ɔ nun Pɔlv bɛ tuli atɪn dɔun bɛ hɔli bɔli Zozɪ anwɔn Ejɔlekpa'n. Kɛ ye kpɪn ye nwun yɪ kalata ɛhi anun'n, Pɔlv yacili Titɪ Keletɪ mɔn nun kɛ ɔ bɔka asɔnɪn'n-mɔ mɔ beɛ mɔ b'a bɔ yɪ bɔ'n (yɪ ti 1.5). Eɛe ye nwun yɪ biekun wɔ alimɔa kalata'n mɔ Pɔlv hɛleli nwanlin Timote nun anun'n kɛ Pɔlv lɛ man Titɪ nun asɔnɪn'n-mɔ kɔsɔ afɔtu.

Kalata nun anun, Pɔlv lɛ kan keɛ Titɪ kɛ ɔ sɛsie mgbain-mɔ asɔnɪn kɔn biala asɔ. Bɛ mɔ bɛ 'sesie bɛ mgbain'n, Pɔlv lɛ kacɪ Titɪ ninngɛ m'ɔ fata kɛ bɛ nwun yɪ bɛ asɪtanlan nun anun'n (1.5-9). Pɔlv lɛ kan keɛ Titɪ nun asɔnɪn mma'n-mɔ kɛ bɛ lɪ ananhɔle ngehele'n mɔ bɛ tɪli nun asɔ, nɔn bɛ hɛle Zufɔ'n mmie-mɔ mɔ bɛ kulo kɛ bɛ sɛci asɔnɪn'n kɛ bɛ ngehele die'n-mɔ tɪ ato. Kalata nun ati 2-3 nun anun, Pɔlv lɛ man mmelenzua, mmalasua, mgbafɛle, ndalua nun nganga mɔ bɛ wɔ asɔnɪn'n-mɔ anun nun afɔtu. Ɔ lɛ kacɪ bɛ kɔalaa kɛ Nyanmɪan kpɪnlin yɔli mɔ ɔ'a nwun bɛ nwɔn anwunnɔve ɔ'a man b'a nyan bɛ ti'n, nɔn ɔ wowula bɛ anwɔnsele maan bɛ yɔ nyɔɛ mgbakpa. Kalata nun agualɛ nun, Pɔlv lɛ kacɪ Titɪ kɛ ɔ fɔan bɛ mɔ bɛ man mgbacɪmgbacɛ ba asɔnɪn nun anun'n fi nun fite.

Ahin ebisa

¹Titi,

Mín Pòlv mǎ n dī Nyanmian akva mǎ εσε n dī Zozi Kilisi bǎfve'n yê mīun kεε kalata εhī mīun nwan wó ɔ. B'a yī mīn kε n jón bέ mǎ Nyanmian a kpa bέ a yǎ yí dīε'n maan bε nyán dedi, εσε bε nwún ananhǎle'n kpa bǎkǎ nán b'a yǎ like mǎ Nyanmian kulo.

² Like mǎ Nyanmian kulo'n y'ǎ man bε nyan ngvan m'ǎ le man ayueliε nīn anwǎn anyundasve ɔ. Ngvan m'ǎ le man ayueliε sǎ'n, Nyanmian m'ǎ nni man ato'n lili mva falī bǎlī yé anǎhǎba asannan nán ɔ'a bǎ mân'n.

³ Mǎ tεmǎn'n juli'n, ɔ nanndī yí Nvan Ejǎle nīn asv, ɔ'a yí ngvan m'ǎ le man ayueliε'n ɔ'a hele. Ehika ati, Nyanmian m'ǎ tī Ngvandefve nīn a fa ejǎle sǎ nīn a wula mīn sa nūn ɔ'a man mīn atīn kε m mǎ n géle menian'n-mǎ.

⁴ Titī, wó mǎ ε tī mīn wa kpa'n, afī a le Zozi Kilisi a lī kε mīn kvsu m'an le yí m'an lī'n, mīn 'bisa wó ahīn mīn yǎ wó εcian'n mǎ.

Nyanmian m'ǎ tī Sīε'n ɔ nǎn Zozi Kilisi m'ǎ tī yé Ngvandefve'n, bε nwún wó nwǎn anwunnvoe εσε bε mán wó lva cíci wó nwǎn.

Junman m'ǎ se ke Titī di wǎ Keletī mân nīn anun'n

⁵ N yacili wó Keletī mân nīn anun elǎ kε ε sésie ejǎle'n kvalaa m'ǎ ka'n kpe kpe kpe. Kulo kǎn biala asv, sesie mgbain-mǎ εbele asǎnīn nīn asv kε m gbīlīn n gelelī wó'n.

⁶ Svanlan mǎ ε 'sie yí kpain'n, ɔ se ke ɔ yǎ svanlan mǎ bε nnyan man yí nwǎn ejǎle εte fīí bε ngan man. ɔ ja balasua kǎnmgba cein, yí mma'n-mǎ de Zozi Kilisi bε dī, bε mmǎ man bέ dunman εte kε bε yǎ mgban-mgban nīn nge anaan bέ nyūn nzǎ man svanlan.

⁷ Afi asɔnɔn kpain'n, ɔ ti sɔanlan m'ɔ di Nyanmɔian junman. Yí ti, ɔ sɛ kɛ ɔ yɔ sɔanlan mɔ bɛ nnyan man yí nwɔn ɛjɔlɛ ɛtɛ fíi bɛ ngan man. Ɔ nni man kɛ ɔ yɔ sɔanlan m'ɔ tu yí nwɔn, m'ɔ fɛ ɛya, m'ɔ ti kɔnɔnmɔnnzan, m'ɔ ti kpukpo kpukpo, mɔ yí nyɔn bɔlɔ esika.

⁸ Nan ɔ fata kɛ ɔ yɔ sɔanlan m'ɔ sɔ menian nun kanlanman, m'ɔ kulo ye ɛyɔlɛ, m'ɔ le ajɔnlɔn, m'ɔ ti sɛsɛ, mɔ ɔ'a fa yí nwɔn ɔ'a man Nyanmɔian kpa bɔkɔɔ, m'ɔ kɔala yí nwɔn bɔlɔ,

⁹ m'ɔ di ananhɔlɛ ɛjɔlɛ'n mɔ b'a hehele yí nun asɔ, nán yí kɔsɔ ɔ'a hɔala ɔ'a fa ɔ'a wowula ɛhɔnlɔn-mɔ anwɔnsɛlɛ, nán ɔ'a hele bɛ mɔ bɛ di ato nzin'n maan bɛ nwun yí kɛ b'a fɔn.

¹⁰ Afi, Zufu'n-mɔ mɔ b'a fa bɛ nwɔn b'a man Zozi'n, bɛ nun mmie-mɔ dɔɔn kpa ti anzɔselefɔɛ, bɛ kan mgban-mgban ɛjɔlɛ ɛsɛ bɛ laka menian.

¹¹ Zufu sɔ'n-mɔ, ɔ sɛ kɛ ɛ tótua bɛ sɔ. Ɔ sanlɔn kɛ, awulo awulo mɔ nun menian'n-mɔ kɔalaa a fa bɛ nwɔn b'a man Zozi'n, Zufu sɔ'n-mɔ lɛ kekele bɛ ninngɛ m'ɔ nzɛ nvata man bɛ kpɔnndɛ ndunlunmun esika.

¹² Kɛletɔ amma'n-mɔ muonun le bɛ kpɔmanfɔɛ kɔn. Bɛ kpɔmanfɔɛ sɔ'n nwan:

Kɛletɔ amma, bɛ di ato cɔan daa,
bɛ ti anun ti ɛtɛ bɛ yɔ bɛ ninngɛ'n-mɔ kɛ naan,
ɛsɛ bɛ ti ɛfɔanfɔɛ bɛ kɔ ɛsɛ nɔn ala y'ɔ cɔan bɛ ɔ.

¹³ ɛjɔlɛ'n mɔ bɛ kpɔmanfɔɛ sɔ'n hanlɔn'n ti ananhɔlɛ. ɛhɔka ati, tu bɛ nyunnun kpa, nán bɛ dedi nɔn a yɔ fɔɔn

¹⁴ b'a yaci Zufu ɛhɔa'n-mɔ b'a gua, nán ɛsɛ b'a nni man menian mɔ b'a kaci bɛ nzin b'a si ananhɔlɛ'n mala diɛ'n-mɔ asɔ.

¹⁵ Menian mə bé nwɔn a ti'n, like fíi ti man efian mman man bé. Nan bé mə efian a gua bé nwɔn mə be nne man Nyanmian be nni man'n, like kwalaa ti efian man bé. Ɔ sanlɪn ke bé ngele'n nɔn bé ajɔnlɪn'n ti ete.

¹⁶ Be kan ke be si Nyanmian, nan kɔsɔ bé nyɔɔɔie'n-mə kele ke be nzi man Nyanmian. Bé nwɔn le ekpɔ, be ti anzɔselefove yê be ngwala man nyɔɔɔie kpa baa kɔnmgba cein yɔ.

2

Pɔlv 'ba tu mgbain'n-mə fvo

¹ Nan wó diɛ, kekele menian'n-mə ejɔɔe'n m'ɔ kɔ Nyanmian atɪn nɪn asɔ'n.

² Kan kele mgbanmgbain'n-mə ke be lé bé nwɔn be lí, be mán menian'n-mə féli bé, be nánndi kanlanman, be lé Nyanmian be lí kpa, be húlo bé nwɔn ese be sí abɔtale wɔ yale elie nɪn anun.

³ Kan kele mmalasua mgbanmgbain'n-mə kɔsɔ ke be bó bala mə Nyanmian kulo. Nán be seɔi menian'n-mə dunman. Nán be kaci nzan'n nganga. Nan be mán afɔtu kpa,

⁴ nán b'a bɔka ndalua'n-mə maan b'a hulo bé hun nɔn bé mma'n-mə.

⁵ Anɪn bé enanndie'n yɔ faɪn, bé nwɔn ti, be bu awulo amanmuo kpa, be kaci mmalasua kpa mə kɔn biala anyɪn sɔ yí muonun yí hun, nán sɔanlan a nnyan man Nyanmian Anɔan Ejɔɔe nɪn anwɔn ejɔɔe ete fíi ɔ'a ngan man.

Pɔlv 'ba tu mgbafele'n-mə fvo

⁶ Kan kele mgbafele'n-mə kɔsɔ ke asitanlan'n kwalaa anun, be nánndi kanlanman.

7 Wó bábó muonun yó nyálie m'ò tí kpa maan mgbaféle'n-mò nian sù be yó bie. Man wó ngehele'n yó ananhòle, n'è man ato ba nun.

8 Man ejòle mò é kan'n yó sесе, mò be nnyan man yí nzin ejòle ete fíí be ngan man, nán b'a ngan man yé nwón ejòle ete. Se é yó yí sò a, anin kpòfòe nín anyunnun a gua asì.

Pòlò 'ba tu nganga'n-mò fò

9 Kan kele nganga'n-mò kòsò ké be mán bé mìn-mò anyinnzò wò like biala anun. Be yó like mò bé mìn-mò kulo. Nán be yó menian mò be tí báyí,

10 nán be wua bé like fíí. Nan cian daa, be héle ké be tí ananhòlefòe sakpa. Se be yó yí sò a, like biala anun, menian'n-mò 'ba le Nyanmian m'ò tí yé Ngwandefòe nín Anvan Ejòle'n mò ye kekele'n be tu nun.

Nyanmian sí anwunnvoe

11 Afi, Nyanmian m'ò sí anwunnvoe m'ò kulo ké kulo menian'n-mò kòalaatin nyan bé tí'n, ò'a yí yí nwón ò'a hele.

12 Ò lé kele yé ké ye yáci nyálie ete ete'n-mò m'ò nzò man Nyanmian anyin'n, ò nún mán ehí anun ninnge'n-mò mò yé nyin bulò yí nwón'n ye gúa. Nán ye nánndí kanlanman wò ene mele ehí anun, ye bó bala m'ò tí sесе m'ò sò Nyanmian anyin.

13 Súa y'ò di ké ye yó ye nwónndé anyindasòe cian nín ò. Cian sò'n yê Ngwandefòe Zozi Kilisi m'ò tí yé Nyanmian Kpili'n 'ba yí yí anunminnyanmòn kele yé ò.

14 Zozi Kilisi muonun a wu yé dunman nun, ò'a man y'a nyan yé tí fi nyálie ete'n-mò anun, anin ye

kaci yí ti anwɔn menian mɔ ɔ'a man bé nwɔn a ti mɔ esɛ bé nwɔn tɛ bé bɛ yɔ nyɔliɛ m'ɔ ti kpa.

¹⁵ Ejɔlɛ m'ɔ fata mɔ ε kan nɔn anɔn. Tunmin'n kwalaa mɔ a nyan yí'n, fa wowula wɔ́ menian'n-mɔ anwɔnsɛlɛ, nán tu bé mɔ bɛ yɔ nyɔliɛ ete'n-mɔ kusu anyunnun. N'ε man sɔanlan fíú tɔtɔ wɔ́ nyunnun ngɛsɛlɛ.

3

Abalabɔ m'ɔ sɛ kɛ asɔnɔn sɔanlan bɔ'n

¹ Kaci asɔnɔn mma'n-mɔ kɛ bɛ bébɛlɛ bé nwɔn asɔ bɛ mán bé mɔ bɛ lí mán nɔn ati ɔ nɔn bé mɔ bɛ le tunmin'n. Bɛ mán bé anyɔnnzɔ, bɛ bóɓɔa bé nwɔn bɛ yɔ nyɔliɛ biala m'ɔ ti kpa'n.

² Nán bɛ kan sɔanlan fíú anwɔn ejɔlɛ ete, nan bɛ kpónnɔde anzɔnunjɔ'n, ɔ nɔn ati anun kpa eyɔlɛ'n ɔ nɔn bɛtɛɛ eyɔlɛ'n kpa bɔkɔɔ wɔ́ menian'n-mɔ kwalaa anyunnun.

³ Ɔ sanlin kɛ, daba, anɔn yé kusu yɛ ti nguasiɔfɔɛ, yé nyɔn nzɔ man sɔanlan, yɛ minlinlin, anɔn yɛ ti ninngɛ'n-mɔ kwalaa mɔ yɛ kulo esɛ yɛ yɔ'n ngangɔ. Ati anun ete mán yê anɔn yɛ bu ɔ, yɛ ti anyɔnbɔlɔ menian, yɛ ti busuɔfɔɛ esɛ anɔn yɛ kpɔ́ yé nwɔn.

⁴ Nan mɛlɛ mɔ Nyanmian m'ɔ ti Ngɔandefɔɛ'n helehɔ kulo menian'n-mɔ kɛ yí ti anun ti kpa esɛ ɔ kulo bé'n,

⁵ ɔ'a le yé ti nguɔn. Nán kɛ sɛsɛ nyɔliɛ mɔ y'a yɔ́ ati y'ɔ́ man ɔ'a le yé ti nguɔn ɔ, nan anwunnvoe yê ɔ'a nwun yé ɔ. Ɔ naandi Wawɛ Nwanzan-nwanzan nɔn asɔ ɔ'a tu yé nwɔn efian ɔ'a man b'a wɔ́ yé fɔfɔlɛ.

⁶ Afi, Zozi Kilisi m'ɔ ti yé Ngɔandefɔɛ'n dunman nun, Nyanmian a fa Wawɛ Nwanzan-nwanzan'n ɔ'a man yé dede ɔ'a bu sɔ.

⁷ Nyanmian a nwun yé nwon anwunnvoe ɔ'a man y'a kaci seseɔve wɔ yí nyunnun, nán y'a huala y'a nyan nyanmiansɔ ngwan'n m'ɔ le man ayuelie'n m'ɔ ti yé anyindasɔve like'n.

⁸ Ejole'n mɔ m'an han'n ti ananhɔle. Yí ti, min kulo ke ε jinlan ejole sɔ nun asɔ cunnjin kpa, nán bé mɔ b'a le Nyanmian b'a li nun a ti bé nyin b'a yɔ nyɔle kpa ngunmin. Ninngɛ sɔ'n-mɔ ti nganlanman ese be ti kpa be man bé kɔlaatin.

⁹ Nan kvasia akpɔlɔwa esúe'n, n'ε su bie. Wɔ nannan-mɔ dunman nun anwɔn akpɔlɔwa esúe'n, n'ε su bie. Zufu'n-mɔ mala nun anwɔn akpɔlɔwa esúe'n ɔ non sɔ butule elie'n, n'ε wula wɔ nwon nun. Ɔ sanlin ke nvasɔve nnɔn man sɔ, ɔ ti mgban.

¹⁰ Sɔanlan m'ɔ man mgbacimgbacie ba'n, di mɔa kannzɔ yí kɔn. Se ɔ'a nyaci man yí nyɔle nin an, ese kannzɔ yí kɔn bieku. Se ɔ'a nyaci man yí nyɔle sɔ nin an, yi yí asɔnin nin anun.

¹¹ Afi, ε si ke sɔanlan m'ɔ ti sɔa'n, ɔ fi ananhɔle atin nun asɔ ɔ'a jasɔ, ɔ yɔ ete, ese ɔ le bu yí muonun yí nwon fɔɔ.

Ngale

¹² Min 'ba sɔan Alitemasi anaan Tisiki wɔ nwon elɔ. Se ε nwun yí a, anin kan wɔ nwon tɔ mín Ninkopolisi kulo nun asɔ. Ɔ sanlin ke elɔ yé afɔve nin anwan'n 'yia a, min kulo ke min kɔ ɔ.

¹³ Gua Zenasi m'ɔ ti avoka'n ɔ non Apolɔsɔ atin kanlanman. Like mɔ b'a mian yí nwon wɔ bé atin etue nin anun'n, fa man bé, n'ε man be mian like fíí nwon.

¹⁴ Ɔ se ke yé menian die'n-mɔ kɔsɔ sɔsuan nyɔle kpa'n-mɔ ngunmin eyɔle, nán b'a buka bé mɔ be wɔ

emian nun anun cinnjun'n. Nán man be bubu bé sa be tanlan su.

¹⁵ Bé kwalaa mɔ be non mín wɔ ewa'n, bé nwan be 'bisa wó ahɪn. Bé mɔ be non wó ti elɔ, mɔ be le dedi be kulo yé'n, ye 'bisa bé ahɪn.

Nyanmian nwún emɔ kwalaaatin anwon anwun-nvoe.

Anyin

Anyin: Nyɔhyɛ Fɔfɔlɛ'n New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agni Sanvi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files
dated 26 Apr 2025

b4bf56fc-6e3d-5a7c-9f55-25d2c3645a88